

SCHOLING IN LEESBEVORDERING

Open Boek

Opleiding tot leescoördinator

**Herziene
opleiding**

ook voor leerkrachten
die de scholing voor
september 2021
hebben gevolgd

Lezen
STICHTING LEZEN

Waarom een leescoördinator op school?

Een leescoördinator is de aanjager van lezen binnen een school. Hij of zij stimuleert een aanpak van effectief en motiverend leesonderwijs waarin jeugdliteratuur een centrale plaats heeft. Een leescoördinator is een duizendpoot. Zijn of haar takenpakket bestaat uit het ontwikkelen van een visie op lezen, het opstellen van een jaarplan, het – samen met de bibliotheek – zorgen voor een aantrekkelijke boekencollectie, het schoolbreed deelnemen aan leescampagnes, en het zorgen voor deskundigheidsbevordering van het team. Daarnaast zorgt een leescoördinator ervoor dat er een aanpak voor lezen is, die optimaal bijdraagt aan leesmotivatie en leesvaardigheid. Idealiter zijn er twee leescoördinatoren per school, verdeeld over de onder- en bovenbouw.

Open Boek

In de opleiding leer je verschillende boeksoorten kennen, werk je met actuele kinder- en jeugdboeken en afwisselende leeswerkvormen. Je laat teksten tot leven komen en leert kinderen om teksten te interpreteren. Hierbij komt betrokkenheid bij teksten en leesmotivatie tot stand: noodzakelijke voorwaarden voor leesvaardigheid en leesbegrip. Je bereidt in de loop van de bijeenkomsten – op basis van verstrekte jaarplanideeën – een jaarplan (kern van het leesbeleidsplan) voor.

Scholen die meedoen aan de Bibliotheek *op school* zijn verplicht ten minste een leescoördinator op te leiden.

Inhoud Open Boek-bijeenkomsten

Bijeenkomst 1

Open Boek - visie op leesonderwijs

- De vier pijlers van de Open Boek-visie op leesonderwijs
  - De leerkracht neemt de regie: het pizzamodel
  - Kinderboeken centraal en het beslissende boek
  - Lezen: de interpretatie door de lezer
  - Samenhang in de leeswerkvormen
- Acht boekensoorten en hun functies
- De leescoördinator als spin in het web
- Jaarplanideeën en praktijkopdracht

Bijeenkomst 2

Interpreterend voorlezen en leren lezen

- Interpreterend leren lezen: techniek, begrip én beleving
- Mini-workshop: vormgeven van een instructieles
- Werkvormen: duolezen en/of tutorlezen
- Boekenaanbod voor beginnende lezers
- Een tekst tot leven brengen
- Vragenronde over de schoolbibliotheek
- Jaarplanideeën en praktijkopdracht

Bijeenkomst 3

Werken met verhalende boeken

- Soorten verhalende boeken en genres
- Leesontwikkeling met verhalende boeken: drie dimensies van lezen
- Verhaalanalysemodel voor verhalende teksten
- Werkvormen: vrij lezen, de boekenkring en het leeslogboek
- Vaardigheidsoefeningen afleiden uit tekst en beeld
- Mini-workshop: de boekenkring
- Praten over verhalende teksten: Vertel eens
- Vragenronde over de beknopte geschiedenis van de jeugdliteratuur
- Jaarplanideeën en praktijkopdracht

Bijeenkomst 4

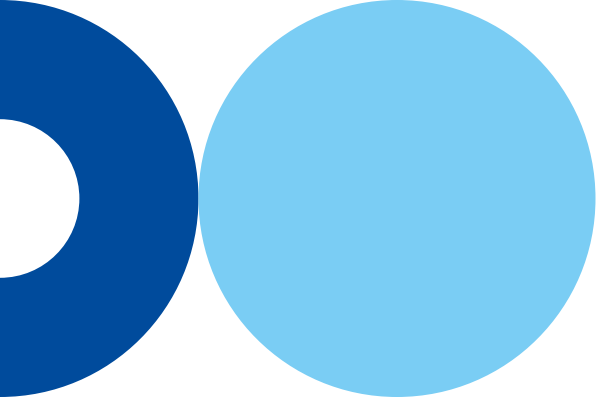
Werken met informatieve boeken

- Soorten informatieve boeken
- Leesontwikkeling met informatieve boeken: drie dimensies van lezen
- Analysemodel voor informatieve boeken/teksten
- Werkvormen: mondelinge en schriftelijke presentaties
- Vaardigheidsoefeningen afleiden uit informatieve teksten
- Mini-workshop: mondelinge presentatie
- Praten over informatieve teksten: Vertel eens
- Vragenronde over campagnes
- Jaarplanideeën en praktijkopdracht

Bijeenkomst 5

Werken met gedichten

- Praten over gedichten: Vertel eens
- Voordragen van en werken met gedichten
- Mini-workshop: Werken met poëzie
- Vaardigheidsoefeningen afleiden uit gedichten
- Werkvormen inroosteren en schrappen in methodes
- Vragenronde over geïntegreerde werkvormen
- Eindopdracht: een praktijkopdracht en een praktisch jaarplan

Praktische informatie

De basisopleiding Open Boek beslaat vijf dagdelen en heeft een studiebelasting van vijftig uur. Iedere bijeenkomst sluit af met een verplichte praktijkopdracht. Deelnemers ontvangen bij de cursusafsluiting een certificaat indien aan de eindopdracht voldaan is. Daarnaast is 80% aanwezigheid vereist. Voor het op peil houden van hun kennis wordt aan alle gecertificeerde leescoördinatoren gevraagd deel te nemen aan studiebijeenkomsten voor het lokale netwerk die meermaals per jaar, regionaal worden georganiseerd.

Basisbibliotheken en Provinciale Ondersteuningsinstellingen organiseren de opleiding in hun eigen regio. Er zijn geen vaste cursusdata; de cursus vindt plaats bij voldoende inschrijving. De adviesprijs voor de cursus (inclusief cursusmap en *Open Boek, handboek leesbevordering* van Jos Walta) bedraagt € 475 (incl. btw).

De opleiding Open Boek is in 2021 volledig herzien. De opleiding is daarom ook interessant voor leescoördinatoren die vóór september 2021 zijn geschoold. Vraag via trainingen@lezen.nl een lijst met gecertificeerde trainers op. Opgeven voor de cursus kan via een directe mail naar een trainer in de eigen regio.

© Stichting Lezen (2023)
www.lezen.nl

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek *op school* (Stichting Lezen/ Koninklijke Bibliotheek).
www.debibliotheekopschool.nl